

Motion till riksdagen 2024/25:1119

av **Marléne Lund Kopparklint (M)**

Skyddade personuppgifter för konsumenter vid missförhållanden efter inköp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda möjligheten att belägga personuppgifter med sekretess hos en konsument som anmäler missförhållanden efter inköp av en produkt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Matförgiftningar uppstår när man konsumerar mat som innehåller skadliga bakterier, parasiter, virus eller gifter. Vanliga symtom är diarré, kräkningar, illamående, magsmärtor och feber. Detta är ett sjukdomstillstånd som kan kräva medicinsk vård, vilket även framgår på Vårdguiden 1177.

Matförgiftning, allergier och andra skador kan drabba konsumenter som köper en produkt. Om man misstänker att man exempelvis blivit matförgiftad uppmanas man, bland annat av Livsmedelsverket eller Konsumentverket, att anmäla detta till miljö- och hälsoskyddskontoret eller motsvarande i den kommun där händelsen inträffat. Genom att anmäla kan orsaken till utbrottet identifieras och ytterligare fall förhindras.

Problemet är att om man gör en sådan anmälan om missförhållanden efter att man har köpt en produkt, blir alla inkomna uppgifter offentliga inklusive personliga uppgifter. Kontaktuppgifter kan begäras ut av allmänheten. Det är inte bara ett intrång i den drabbades integritet – som fått negativa konsekvenser – utan det kan också avskräcka människor från att anmäla, vilket i sin tur kan leda till att fler insjuknar. Information på Stockholms stads hemsida:

Alla inkomna uppgifter, även dina kontaktuppgifter, registreras i vårt datasystem och blir en allmän handling. Detta innebär att uppgifterna är offentliga och alla har rätt att ta del av dem. Du kan välja att inte lämna kontaktuppgifter, men då kan vi inte återkomma till dig om vi har behov av ytterligare information. Chansen att vi ska kunna utreda anmälan minskar då.

Ett exempel på problematiken är från Lidköpings kommun, där anteckningar om misstänkta fall av matförgiftning lämnades ut. Personuppgifterna – såsom namn, telefonnummer, vilka besvär de fått och hemort – anonymiserades initialt. Efter överklagande beslutade dock kammarrätten att handlingarna skulle lämnas ut i sin helhet, med motiveringen att den tillämpliga sekretessregeln endast skyddar särskilt känsliga uppgifter. Kammarrätten ansåg inte att de berörda personerna skulle lida betydande men av ett utlämnande (Miljö- och byggnämnden i Lidköpings kommuns beslut den 17 december 2014, dnr 2014/MBN1492).

Att personuppgifter offentliggörs på detta sätt kan leda till att individer avstår från att anmäla missförhållanden, exempelvis matförgiftning, vilket kan försvåra arbetet med att identifiera och stoppa smittkällor. Med hänsyn till den personliga integriteten och vikten av att snabbt kunna förhindra spridning av matförgiftningar, bör det övervägas att belägga personuppgifter hos konsumenter med sekretess vid dessa anmälningar.

Genom att skydda anmälarens identitet kan vi uppmuntra fler att rapportera missförhållanden såsom matförgiftningar, allergier och andra skador, vilket i sin tur möjliggör snabbare åtgärder för att förhindra ytterligare spridning. Detta är en fråga som berör både folkhälsan och respekten för individens rätt till integritet.

Marléne Lund Kopparklint (M)